

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANER - *bladet*

Månedsskrift for Soransk Samfund

Marts

Årgang 79 . Nr. 3

1994

Mindet VEL(IE) lader som ingenting ...

TILLYKKE!!!

Sidste nummers opfordring til læserne om bidrag om *Hjorths* automobil har slået alle rekorder: 63 breve og nok det halve telefoniske henvendelser. Tak til alle for det! *Nederland* (S 49) står for den smukke illustration i dette nummer - i næste vil *Mogens Damkier* (R 36) skrive lidt om mærket, og allerede nu er der så mange anekdoter i hus om både bil og *Hjorth*, at det ville kunne fylde et helt nummer, hvis vi ikke overholder højt, at anekdoter skal være, som navnet betyder, nemlig noget som FORTÆLLES, så der er nok kun et at gøre: kom til soranerfrokost og hør historier!

Men det vigtigste: Lykkens gudinde har udtrykket *Otto Hagemann*, Sæbyholm skov, Nakskov, som vinder af to flasker

rødvin for sin besvarelse af opfordringen og - naturligvis - for at have givet det korrekte navn og årgang på *Hjorths* bil, som var en VELIE årg. 1926. Når lektor *Hjorth* kaldte den »*Long Life*«, var det fordi, den på reservehjulet bagpå havde denne påskrift - foruden navnet *Chieftain* og indianerhovedet med påskriften »*Flying Cloud*«. Alle disse navne refererer altså kun til dækkene - ikke til bilen. De sidste oplysninger skyldes *Dennis de Neergaard*, der har kørt mange kilometer med *Hjorth*, bl.a. fordi han boede hos ham i sin Sorøtid fra 46 til 53.

**Mørkeblå og grå slips med
skoleemblem 110,- kr.
Portofrit tilsendt.**

Indkaldelse til generalforsamling

Torsdag den 24. marts 1994 kl. 19,30 på

HOTEL IMPERIAL, indgang: Nyropsgade 47, København

Soransk Samfund holder ordinær generalforsamling på ovennævnte sted med følgende dagsorden:

- 1) Valg af dirigent.
- 2) Beretning om 1993.
- 3) Fremlæggelse af regnskab for 1993 for Soransk Samfund, Soranerbladet og de under Soransk Samfund hørende fonde.
- 4) Budget for 1994.
- 5) Behandling af indkomne forslag fra medlemmerne i henhold til vedtægterne § 5, stk. 2. (Bestyrelsen foreslår kontingentforhøjelse til 150,00 kr. pr. år).
- 6) Valg af medlemmer til bestyrelsen:
Efter tur afgår: Niels-Ulrik Kopp, Per Salling, Karen Jensen, Torben Juul Andersen og Poul Andersen, der alle kan genvælges.
- 7) Valg af revisor.
- 8) Eventuelt.

Efter generalforsamlingen er Soransk Samfund vært ved to stykker smørrebrød, øl, snaps og kaffe. Der er ikke indbudt nogen taler, så der bliver tid til at hygge sig med gamle kammerater.

Niels-Ulrik Kopp.

C.W. Tom Petersen
Academia Sorana

efter tegning af Christian Tom-Petersen

SORØNER-BLADET

MARTS 1994 79. ÅRGANG NUMMER 3

Om at drage til Soer -

Overtagelsen af redaktørposten krævede snart sagt naturligtvis en ret hurtig udrykning til Sorø - dels for at hilse på den afgående redaktør, dels for med egne øjne at se, om noget kunne genkendes! Mest dog nok for at få aftalt et besøg på den gamle skole for med egne øjne at se nogle af de forhold, som bladet har beskrevet så indgående gennem de seneste år - både gennem indlæg af gammel soranere af nyere tilsnit og ved rektors pen i et par tilfælde.

Og ikke at forglemme en journalistisk beskrivelse fra de kooperatives blad »Samvirke«. Og hvordan var det så? Ja, *Ranvig* kendte jeg jo i forvejen, så her var det vel først og fremmest genkendelsens glæde, som dominerede indtrykkene. Aftalen hos rektor: Er det ikke utroligt, jeg lod i al diskretion hånden løbe ned ad tøjet, var knapperne der allesammen? Og det evige problem med at få slipset til at sidde nogenlunde over den snart (igen) for lille flip! Gamle *Pawlow* ville have glædet sig over at se det utal af betingede reflek-

ser, som udløstes ved den enkle ting: Fortræde for rektor!

Og så er det jo helt utroligt at kunne lægge beredskabet bort og i stedet koncentrere sig om at fatte lidt af den fast visionære strøm af statements, som fremsættes for skolens fremtid: Ønske om internationale klasser, ideer om sprog-sommerskole her på skolen i den lange ferietid og meget, meget mere. Altsammen fremsagt på en så dynamisk måde, at jeg blev lidt forpustet: Tornerosesønnen må nu siges at være helt slut.

Skolen synes nu så moderne, at man næsten kan fornemme, at den ligger lidt foran i såvel tilbud til og - ikke mindst - styring af elever og deres ophold og tilværelse på skolen. Det var en utrolig dejlig oplevelse at erfare, og det var derfor med megen glæde, at redaktøren accepterede en invitation til at overvære temadagen sidst i januar. Baggrunden for denne blev kort berørt - den bliver givet senere i bladet in toto. Ved næste udgivelse i april vil der så følge en beretning om selve temadagen.

ERLING NEDERLAND

VISUALISE ring: 56 26 70 08

STEVNSVEJ 34 . VALLØSTRAND . DK 4600 KØGE

Miljørapport/December 1993

I sensommeren nedsattes på pædagogisk rådsmøde et udvalg, hvis kommissorium var at udarbejde og udsende skemaer til alle elever og lærere på skolen, skemaer, som skulle afsløre elevers og læreres opfattelse af det psykiske (og fysiske) miljø på skolen. Årsagen til dette initiativ var et par sager, hvor man kun kunne opfatte forløbet som udtryk for MOBNING i middelsvår grad. Det ville derfor være interessant at kigge lidt bredere på omgangsformerne.

Man enedes om at stille spørgsmål om følgende emner:

- 1) Forholdet elev / elev.
- 2) Forholdet lærer / elev.
- 3) Mobning (det er nu-dansk for drøjning, at drøje sig over andre).
- 4) Elevindflydelse.
- 5) Fysiske rammer.
- 6) Fritid på skolen.
- 7) Varia, herunder forslag til ændringer og vægtning af forhold til skolen.

Og hvad kom er så ud af det? Rapporten offentliggjordes i december, og resultatet er nogenlunde som følger:

1) Elev/elev-forholdet:

Lidt mere end halvdelen af såvel elever som lærere var af den opfattelse, at der finder mobning sted - og det for det meste drejer sig om de helt traditionelle årsager, nemlig afvigende adfærd og påklædning, der udløser denne adfærd. Det er interessant at se, at atter halvdelen af disse ville søge hjælp for problemet, hvis den fandtes, det mener atter kun halvdelen af halvdelen, at den gør! Dette sidste har fået lærerkollegiet til at beslutte at være opmærksomme på mobningssignaler og skride ind i tide. Det er dog meget vanskeligt at se ALT, hvad der foregår, så det ville være på sin plads med flere henvendelser fra eleverne i sådanne situationer.

Atter omkring halvdelen havde den opfattelse, at det var en snobbet skole, de skulle på - men nok en fornemme - do - (!). Dette billede havde dog formindsket

sig til under det halve, da eleverne tørst var begyndt på skolen. Omverdenens syn viste samme mønster. Der var enighed om at vægte de smukke omgivelser og bygninger meget højt - dette gjaldt også for omverdenen. Enkelte havde anført, at det skulle være særligt ophidsende »at gå på kostskole« -.

Derimod viste undersøgelsen et ret nedslående resultat, når det drejede sig om besøgsforholdet mellem kostelever (alumner) og dagelever (skolesøgende). Der er et meget lidet samkvem. Dette har medført øjeblikkelige beslutninger om at bringe forskellige aktiviteter indenfor fælles rækkevidde af de to grupper. Man vil altså styrke samkvemmet mellem dag- og kostelever (meget fint).

2) Lærer/elev-forhold

99 % af eleverne mener, at forholdet til lærerstaben er godt! Med kontrolteknik er lærerne også adspurgt om dette: samme resultat! Atter er der enkelte, hvis forventninger skuffes: Ca. 10 % ændrer deres opfattelse i løbet af skoletiden, men der er stadig bred enighed om, at lærerstaben er god til udmærket.

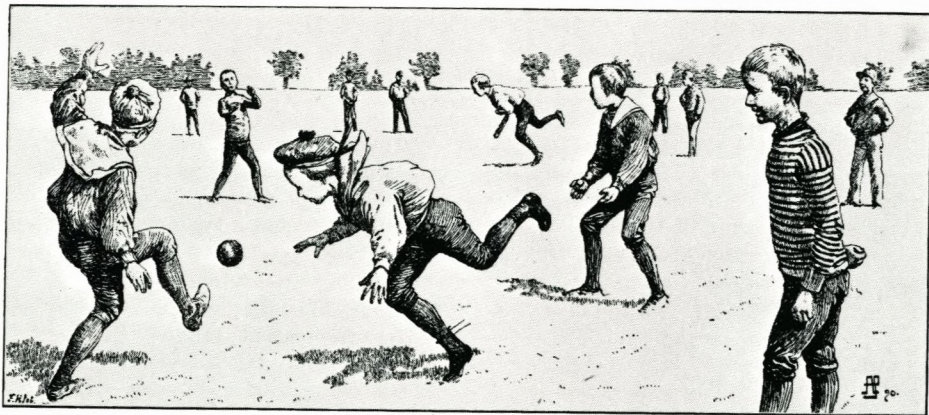
I øvrigt fremgår af lærerskemaer, at man er meget interesseret i nye pædagogiske tiltag (med det sigte at forbedre undervisningen). Det kan vel næppe undre.

4) Elevindflydelse

Dette er en sand gyser, thi halvdelen af eleverne udtaler manglende interesse for elevrådets arbejde! Det er nok udtryk for den næsten klassiske danske lyst til at lade andre gøre tingene, når man blot fra en sikker position kan sidde og kværulere! Det er dog ret enkelt at gøre noget ved, og der er allerede fra lærerside skitseret og implementeret løsningsmodeller, som går i retning af styrket demokratiopfattelse gennem styrket elevrådsfunktion, klasse-lærerditto, nedsættelse af idé-grupper o.l.

5) Fysiske rammer

Her hersker tilfredshed med de fleste for-

hold. En lille fjerdedel vil have rygereglerne lavet om - de sidste finder dem ok. Den ene halvdel af de adspurgte mener, at skolen drukner i snavs og skidt - den anden at affaldsproblemet generelt er lille!

6) Fritid på skolen

Over halvdelen dyrker enten idræt eller går til musik og kor, formning o.l. Døgnmener 3/4, at der gerne måtte være mødestedsmulighed efter skoletid hver dag - Begrebet fredagshygge går igen flere gange. En eneste elev foreslår, at man indfører fredagshygge hver dag! Det ville nok ikke være dumt, hvis man ku'!

Konklusionerne af undersøgelsen er sendt i dertil indrettede udvalg. Der afhol-

des en Temadag på skolen i januar (er afholdt. Red. deltog, se næste nummer af bladet, hvor en beretning fra dagen vil følge).

Svend Ranvig skriver:

Apropos *Holm Petersens* historie om drengen og bollen (SB feb. s. 25) og »Fatter«: Dette er et sjovt eksempel på, hvordan historier bliver til. At »Fatter« talte latin virker helt usandsynligt. Det er nok mere troligt, at det var rektor *Hoff*, der passerede »Trekroner« og bag en åbentstående dør ser en dreng sidde med bukserne nede om hælene, ivrigt spisende - nej, ikke en bolle, men et æble! Hertil udsiger *Hoff*: »Cuneus cuneum extrudit«! (Den ene kile driver den anden ud!) Denne udgave af historien har umiddelbart sandsynlighedens præg ...

Red.s tilføjelse

Udtrykket »Cuneus cuneum TRUDIT« anvendtes tidligere ofte i forbindelse med stillingskift indenfor det offentlige tjeneste, men her er betydningen knap så bramfri! I øvrigt kendes fra den latinske litteratur udtrykket: »Dies die truditur«, hvilket udlagt er: Den ene dag afløser den anden.

SAAB

Oldtimers
Specialbiler

SAAB 96 og 99
totalrenoveres
og
sælges med garanti

NIELS THIELE

Automobiler
3660 Stenløse
Tlf. 42 17 00 72

Frokost den 3. februar 1994

Den traditionelle referent - ORMEN hin *Kiesow* - glimrede ved sit fravær, men personalelederen tog et hav af noter, som han med en elegant håndbevægelse overrakte redaktøren, da han gik! Referatet er derfor præget af Red.s manglende evne til at læse kileskift og hieroglyffer, men til sagen:

Red. bragte hilsner fra Sorø, hvortil han var draget for at bivåne temadagen på skolen, hvortil rektor venligst havde inviteret ham. Dette medførte straks diskussion om mobning, uniformering og andre forhold, som de to yngste deltagere kunne fortælle om, og ingen var i tvivl om karakteren af de udførte bedrifter, som nærmest tangerede straffelovsbrud! Men i øvrigt har hver tid åbenbart sin opfattelse af *traditioner*, idet ingen af de »gamle« gamle mindedes at have overværet unge smidt i søen o.l., som man tilsyneladende i dag har »tradition« for. -

En lang debat om forholdet mellem skolesøgende elever og alumner udspandt sig. Tilsyneladende har der ikke været nogen større kommunikation udenfor skoletid mellem de nævnte grupper i tidligere tid - ihvertfald indenfor den tid, som de diskuterede kunne erindre sig. Men forholdene var dengang ikke i alumni favør, idet man f.eks. på »Vænget« jo var stuvet som sild i en æske og kun vanskeligt kunne forestille sig gæster til leg og endnu mindre fortæring. Red. red atter sin gamle kæphest om nedrivning af Vænget for der at give plads til det nye kunstmuseum, som forestilles bygget i fire eller fem faldende etager ned mod søen ... *Saxtorph* mente, at de snævre Vængeforhold havde givet Red. et destruktivt ønske for bygningen som årsag til alle de gode ideer om Kunstmuseet! Det kan ikke afvises. - Til gengæld var de skolesøgende meget flinke til at tage alumner med hjem til te o.l. Red. har da været meget rundt i både by og omegn, tre steder nævntes med glæde: *Fru Balslev* - før *Allan Beeken* flyttede p.g.a. nitroglyceringsforsøgene - *Henningens på Frederiksberg og Madelungfami-*

lien i Bjernede, hvortil der periodevis var VALFART, men om det var teen eller datteren ...

De karakterbestemte læsetidsregler udløste mild undren hos de yngste, der hævdede, at de *ikke* kedede sig over de gamles beretninger, men tværtom følte sig meget stimulerede deraf.

De gamle lærere fik ord med på vejen: *Thomsen*, som i sin tid var en meget nidkær læsesalsinspektør på Vænget (der var den igen!) og som altid, når hans navn nævnes, udløser utallige beretninger fra gymnastik til sløjdtimer. Og af een eller anden grund er det altid noget med tørre tæsk og øretæver, når det er *Thomsen*, man når til ... Red. mindes et guldkorn, som han i sin egen opdragelse af afkom selv har tyet til: »Gode manerer er rare at kunne - hvis man skulle få brug for dem!«. I *Thomsens* version var det altid et medlem af kongefamilien, som man pludselig mødte på Storgade, og som man så skulle hilse på med anvendelse af korrekt overførsel af hue!

Luja Balslev blev under en historiekonference i Tyskland indlogeret sammen med de kvindelige deltagere. Misforståelsen skyldtes fornavnet. Den blev rettet med konsekvens for indlogeringsstedet! I dag ville man næppe rette en sådan misforståelse, men have nydt den ...

Da der nu var kommet to helt unge med, følte det naturligt at fortælle om sovesalene på Hovedbygningen. Dæksmandsbegrebet oversattes (med eksempel), og et meget yndet fænomen, som kun kunne gennemføres med de helt gamle senge, som holdtes sammen af stivere i fod- og hovedende, blev gennemgået. Opfindsomheden var fast utrolig: Jeg mindes, at *Søren Højmark* (54) engang fik ikke mindre end ti senge til at kollabere ved snedig domino-effekt!

Fritiden nåede vi også omkring: Cricket kan være farlig, men Red. mindes to gange, hvor der var opræk til panik: I Korsør spillede en kamp, hvortil der var udlånt mandskab til Sorø fra Skolen. Da Sorø var ved at vinde, måtte kampen afbrydes,

fordi enkelte tilskuere gik over til håndgribeligheder! Ved en kamp i Køge dukkede en tilskuer op med en abe, der - da den fik øje på dommeren - straks klyngede sig til hans hovede og forsøgte at flå hans øren af! Den anden dommer indkasserede bid og rifter, da han lagde sig imellem. Kampen måtte standses i lange perioder, fordi én dommer er for lidt, og forbindingen faldt af, og den arme mand blødte som en stukket gris.

Hamborgs kulturliv blev det sidste emne, fordi *Elisabeth* skal derned på Erasmus-legat. *Elisabeth* angav sin gamle tysk- og historielærer som årsag til hendes interesse for netop disse to fag.

De to piger sluttede med en tostemmig skønsang af: »Dulce domum ...« og »Swing low, sweet Chariot«. Meget smukt og stemningsfuldt. Sikke stemmer! En del tak bagudledes til »Sine nomine« (hvem var den Signe mon?).

Deltagere: Hauerslev (23), Sevaldsen (32), Saxtorph (40), Mitens (41), Blemmer (45), Deichmann (45), Nørgaard (54), Poul Andersen (60), Elisabeth Holze Jørgensen (90) og Henriette Koefod (91).

Formanden dukkede op til Nachspeilet på Erik den Røde. Her fortsattes snakken i timevis ... Trods det i forhold til de seneste 3 frokoster spinkle fremmøde var der god talelyst, og maden skal vel fremhæves igen: 4 kokkehuur!

Beklagelse

Advokat *Hans Langkjær* meddeler, at hans lillebror *Jens* (R 41) åbenbart ved en fejltagelse figurerer på fødselsdagslisten i sidste nummer af bladet. *Jens Langkjær* døde i 1983.

Redaktionen kan ikke tilstrækkeligt beklage, at sådant sker. Vi undskylder den ulejlighed og diskomfort, som en sådan fejlagtig meddelelse har bragt.

Så er det sket igen!

Vi har bragt en oplysning i bladets fødselsdagsliste om en afdød person. I forrige nummer af bladet opfordrede Red. til, at

vi forsøger at løse hele problematikken omkring slige foreteelser ved indførelse af årgangsrepræsentanter, som løbende rapporterer til personaliaredaktøren. Vi vil atter rette denne opfordring til alle: Så længe kun en del af os er medlemmer af Samfundet, kan vi ikke bevare det fulde overblik over alle levende og afdøde, som man kunne ønske. Det gør en meldtjeneste særdeles vigtig. I forlængelse af forrige nummers henvendelse har ikke mindre end 3 (medlemmer) ringet og foreslået, at bladet KUN bringer fødselsdagslister for de sande retfærdige, nemlig medlemmerne! Det hverken kan eller vil vi: Det må være af interesse for så mange som muligt, at bladet henvender sig til alle gl. soranere - det skrives i hvert fald i den ånd. Ligeledes vil vi respektere enhvers ret til *ikke* at være medlem, selvom vi naturligvis meget gerne vil vide, hvorfor nogen mon kan ha' den holdning! Selvom Red. ikke kan tænke sig noget værre end meddelelser om afdøde, mente *Saxtorph* nok ved sidste frokost, at man sagtens kunne forestille sig noget værre - nemlig hvis der til navnet føjedes: Adressen ukendt!

**Datidens charme,
nutidens boligkomfort med...**

**FROVIN dannebrogsvinduer
FROVIN palævinduer
FROVIN koblede vinduer og døre**

frovin
vinduer og døre

Ellemosevej 5 A
Ugerløse
DK-4400 Kalundborg
Tlf. 53 50 41 41
Telefax 53 50 40 21

Axel Beck:

Qangark, min ven åndemageren

Jeg havde hørt en del om ham, Thulefolkets sidste *angagok*.

*Begrebet, ligesom traditionen med dette åndemageri, var ellers ved at forsvinde. Kristendommen var kommet til det yderste Thule allerede i tyverne ved hjælp sydfra med missionærerne Abraham, Isak og Jakob, og efter en tid havde man fået bugt med troen på ånder, på de døde, på de henfarne slægters spøgelse. Angsten var blevet mindre stærk, særlig i mørketiden, hvor man krøb sammen om spæklampens sodede lys, indtil et nyt måneskift gjorde det muligt at gå på nyisfangst, åndehulsjagt eller rejse på *pulare* - besøg - hos frænder og venner på fjerne bopladser, hvis de ellers var hjemme.*

Nuvel, *Qangark* - jeg stødte på hans navn allerede under min første rejse Norddistriktet rundt, den obligatoriske rundtur til bopladserne hele Inglefieldfjordens endnu beboede pladser (*Neqe* - det betyder helt enkelt kød, ligesom det tyrkiske *kebap*: mad, altså). Dette var stedet for den store hvalrossefangst. Her boede også *Sieropaluk* - småt sand - med butik og et enkelt, stort hus med en speciel briks for gæster. Men det var et øde landskab. Man havde en lang dagsmarch ind i fjorden til de små øer tæt ved den store bræ. Der passerer man så en høj klippeformation, fuld af sten på toppen. Den ligner noget fra en billedhuggers værksted, og den kaldes da også Det menneskelige Fjeld. Så kommer den dengang forladte boplads, *Quinisut* - stedet hvor harene tisser (altså efterlader deres lugtspor i deres løbetid). Det er her, Thulefolkets nuværende boplads ligger, den blev flyttet herop fra det gamle Thule, som var ødelagt af den nærliggende amerikanske base.

I min tid kunne man overnatte på øerne i fjordens bund, i et rigtigt gammelt eskimohus bygget op af skiferblokke og med et tag, der fik en til at tænke på den såkaldte Agamemnons grav i det gyldne Mykene.

Men det var *Qangark*, jeg ville fortælle om, og mit møde med ham på denne plads. Når man kører den lange vej ud igen af fjorden, ligger der lige inde til højre en forladt boplads. Det var her, det var sket - et af disse mord, som tilhører tiden inden kristendommens indførelse på Grønland og med den dåbens velsignelse, syndernes forladelse og dermed begrebet synd, hvilket man forsøgte indpodet i polareskimoernes samvittighed. Det lykkedes aldrig helt! Den sidste hedning blev døbt 1936, han hed *Nukapinguak*. I mange år havde han forputtet sig som slædekusk for The Mounted Police, hinsides den nyligt optrukne grænse mellem Canada og Danmark. Han forblev dog hedning, og hans kone ligeså. Med et grin fortalte hun om sine *kravdlunakker* - hvide mænd - at ja, de var jo som et spand hunde og havde aldrig deres egen tæve med.

Da vi med trætte hunde passerede denne forladte boplads, var der ingen, som ville tage en pause, drikke the eller hvile sig. Mine rejsekammerater, *Angutsuangiak* og *Qaviak* blev pludselig så mærkelig tavse. Siden, efter turen over gletcheren, ved *Idtler* - fjeldovergangen - en nat i snehytte, og mens månen begyndte at tage af, fik jeg forklaringen. Jo, det var der, *Qangark* havde myrdet sin rival med sin harpun og taget damen og siden levet lykkeligt med samme, fået børn, mange børn - og *Tatianguak*, min bedste rejsekammerat, var den ældste af disse børn.

Men denne plads, den ubeboede boplads - den var ikke noget for mennesker længere - ånderne!

Det blev forår, det blev sommer, med snespurvenes tilbagekomst, med elven som igen gav vand til storvask, hunde og mennesker. *Qangark* var faldet ned af fuglefjeldet ved Kap York, *Ivnganaq*. Forbjerget, hvor *Pearys* datter, engang kaldt *Snowbaby*, havde fået rejst en varde som var forgyldt i toppen, var blevet et nyt sømærke - ikke ulig Pallas Athenestatuen på Akropolis. Men den grønlandske natur er ikke så let at slås med. Glansen gik hurtigt af varden

SORANSK SAMFUND

Regnskaber 1993

SORANSK SAMFUND.RESULTATOPGØRELSE 1993

INDTÆGTER:

Kontingenter , indbetalte.....		143.220
(restancer 18.975)		
Bogsalg.....		1.200
Obligationsrenter.....	65.420	
Bank/giro-renter.....	<u>2.713</u>	<u>68.133</u>
		212.553
		=====

UDGIFTER:

Soranerbladets drift.....	111.223	
- Tilskud fra bladfonden.....	- 6.190	
- Frivillige medlemsbidrag.....	<u>- 17.031</u>	88.002
Årsfesten 1993, udgifter.....	70.613	
- Deltagergebyrer	- 25.285	
- Fra Christoffer Bruuns legat....	<u>- 10.000</u>	35.328
Generalforsamling 1993		6.375
Frokostmøder		3.226
Andre møder.....		3.217
Blomster og gaver		1.370
Porto og gebyrer		8.755
Kontorartikler		70
EDB assistance & konsulent.....		12.363
Revision inc. legater.....		12.500
Arkivudgifter.....		<u>2.000</u>
		173.206
Tilskud		
Biografier under forberedelse...	15.529	
Jydsk afdeling.....	<u>3.000</u>	<u>18.529</u>
ÅRETS OVERSKUD		<u>20.818</u>
		212.553
		=====

Gaver til Soranerbladet

I 1993 er der indkommet som gaver til Soraner-bladet **17.031,- kr.**

Soransk Samfunds bestyrelse, Soraner-bladets administrator og redaktøren er meget taknemmelige for denne økonomiske støtte fra flere hundrede medlemmer.

SORANERBLADET: RESULTATOPGØRELSE 1993

INDTÆGTER:

Annoncer..... 12.500

UDGIFTER:

Trykning 96.262
 Avisporto 21.744
 Udlandsporto 7.134

125.140
 - 1.417 123.723

UNDERSKUD - 111.223

TILSKUD:

Soranerbladets Fond 6.190
 Frivillige medlemsbidrag..... 17.031 23.221

Overført til Soransk Samfund - 88.002
 =====

STATUS PR 31/12 - 1993

AKTIVER:

Annoncedebitorer 1991/92..... 7.834
 1993..... 12.500 20.384
 Uhævede fondsrenter..... 45
 Tilgodehavende momsrefusion..... 31 76

MELLEMBREGNING:

Overført til Soransk Samfunds status 20.410
 20.410 20.410
 =====

SORANSK SAMFUND.

STATUS PR 31/13 - 1993

AKTIVER:

Bankkonto Unibank..... 43 462.550... 28.062
 Postgirokonto..... 4001710... 23.077
 Postgirokonto,..... 3271307... 50.747 101.886
 Depot Nykredit..... 104000354481...
 Obligationer 30s 17 9 % 550.000 561.000
 Obligationer 02s 06 8 % 47.000 47.681
 Obligationer 30s 20 10 % 20.000 20.300
 Obligationer 13a 22 9% 97.000 98.843 727.824

714.000

Soranerbladet

Annoncedebitorer 1991+92..... 7.834
 Annoncedebitorer 1993 12.500
 Fondsrenter..... 45
 Tilgodehavende moms 31 20.410
 850.120

PASSIVER:

Skyldige driftsposter..... -20.000
 =====

KAPITALKONTO:

Saldo 1/1-1993.....			751.227	
Årets overskud			20.818	
Obligationer 1/1.....	734.000	689.750		
årets udtrækning.....	20.000	- 20.000		
årets kursregulering.....	58.075	58.075	58.075	
	<u>714.000</u>	<u>727.824</u>	<u>830.120</u>	<u>830.120</u>
	=====	=====	=====	=====

SORANERBLADETS FOND.RESULTATOPGØRELSE 1993

INDTÆGTER:

Obligationsrenter.....			6.502
Bankrenter.....			<u>45</u>
			6.547

UDGIFTER:

Forvaltningsgebyrer			- 357
			<u>6.190</u>

LEGATER:

Overført til Soranerbladets drift			- 6.190
			<u>0</u>

STATUS PR 31/12 - 1993

BUNDNE MIDLER:

Bankkonto Unibank	43 519.379	2.562	
hvoraf uhævede renter.....		<u>-44</u>	2.518
Depot Unibank	43 218.3440...		
Obligationer.....		<u>71.100</u>	72.371

FONDSKAPITAL:

Saldo 1/1-1993	69.300		
Kursregulering 1993.....	5.589		<u>74.889</u>
		<u>74.889</u>	<u>74.889</u>
		=====	=====

København, den 8. Februar 1994

TORBEN JUUL ANDERSEN

De foranstående årsregnskaber for Soransk Samfund, Soranerbladet og Soranerbladets Fond, har jeg revideret.

Dragør, den 8. Februar 1994

ERIK LÜDERS-THOMSEN

SORANSK SAMFUND
De af Soransk Samfund administrerede legater
Regnskaber 1993

SORANSK SAMFUNDS 100 ÅRS JUBULÆUMSLEGAT/PHØNIX FONDEN.

RESULTATOPGØRELSE 1993.

INDTÆGTER:

Obligationsrenter.....		35.973
Bankrenter.....		1.242
Aktieudbytte.....		<u>60</u>
		37.275
Indkommen gave.....	675	
Overført til kapitalkonto.....	<u>- 675</u>	

UDGIFTER:

Forvaltningsgebyrer		2.500
Udbytteskat.....	18	
Indkomstskat 1992.....	<u>1.444</u>	<u>1.462</u>
		- 3.962
		33.313

LEGATER:

Legatportioner 25		<u>- 37.500</u>

PERIODERESULTAT:

Forbrug af disponible midler.....		- 4.187
		=====

STATUS PR: 31/12 - 1993.

DISPONIBLE MIDLER:

Bankkonto Unibank 43 470.523...		36.470

BUNDNE MIDLER:

Bankkonto Unibank 43 520.911...		295
Depot Unibank 43 2207720...		
Obligationer.....	323.700	352.470
Aktier..... 20	2.000	4.855

KAPITALKONTO:.....

	<u>394.090</u>
	<u>394.090</u>
	=====
	=====

Vedtægter

for

Soransk Samfund

1994

Vedtægter for Soransk Samfund

(som vedtaget på den årlige generalforsamling den 25. april 1958 og den overordentlige generalforsamling den 23. maj 1958 samt 26. april 1976 og 1. juli 1976).

Hjemsted

§ 1

Samfundets hjemsted og værneting er København.

Medlemmer

§ 2

Medlem af Soransk Samfund kan enhver blive, der som elev har været eller som lærer eller tjenestemand er eller har været knyttet til Sorø Akademi og dets skole.

Undtagelsesvis kan bestyrelsen optage medlemmer, der ikke opfylder disse betingelser, når særlige forhold gør sig gældende.

Bestyrelsen kan nægte en person optagelse eller udelukke et medlem fra medlemskab. Spørgsmålet skal dog forelægges næste generalforsamling til godkendelse.

Bestyrelsen kan derimod, når omstændighederne taler derfor, slette medlemmer, der er i kontingentrestance for mere end 1 år.

Efter indstilling fra bestyrelsen kan generalforsamlingen udnævne æresmedlemmer.

Formål

§ 3

Samfundets formål er at bevare og udvikle sammenholdet mellem dets medlemmer og at vække og vedligeholde interessen også hos almenheden for de soranske stiftelser.

Dette søges opnået ved:

at fremme udgivelsen af trykte meddelelser vedrørende de soranske stiftelser og Sorø,

at yde trængende kammerater støtte bl.a. gennem rentefri lån eller gaver af de dertil bestemte fonds, og

at afholde sammenkomster, hvortil bestyrelsen kan give ikke-medlemmer adgang.

Medlemskontingent

§ 4

Medlemskontingentet fastsættes efter beslutning på generalforsamlingen.

Mod indbetaling én gang for alle af et af generalforsamlingen fastsat kontingent bliver man livsvarigt medlem.

Enhver fra Sorø Akademis Skole udgået elev er berettiget til, såvel i sit afgangsårs som det påfølgende kalenderår uden kontingentbetaling at deltage i Samfundets sammenkomster og udflugter samt få Soranerbladet tilsendt.

Bestyrelsen er berettiget til undtagelsesvis at fritage enkelte medlemmer for at yde kontingent i et bestemt tidsrum eller for bestandigt samt til at eftergive skyldige medlemskontingenter.

Af kontingentindtægten modtager Soransk Samfunds understøttelsesfond et beløb af mindst 500,- kr. årligt.

Generalforsamlinger

§ 5

Ordentlige generalforsamlinger afholdes *inden udgangen af hvert års april måned.*

Indkaldelse sker med mindst 14 dages varsel ved bekendtgørelse i Samfundets medlemsblad med angivelse af dagsorden. I stedet for meddelelse i medlemsbladet kan træde udsendelse af brevkort til hvert enkelt medlem.

Forslag fra medlemmer må for at blive behandlet på den ordentlige generalforsamling være indleveret skriftligt til bestyrelsen inden den 1. marts.

Alle afstemninger sker ved personligt fremmøde, jfr. dog paragrafferne 16 og 17.

Hvor ikke andet er bestemt i vedtægterne, afgøres alle afstemninger ved almindelig stemmeflerhed.

§ 6

På den ordentlige generalforsamling skal behandles:

- a. Bestyrelsens beretning om virksomheden i det forløbne år,
- b. fremlæggelse til godkendelse af det forudgående årsregnskab for Samfundet, medlemsbladet og de under Samfundet hørende fonds, alle i revideret stand,
- c. forelæggelse af budget til godkendelse,
- d. eventuelle indkomne forslag fra medlemmer,
- e. valg af medlemmer til bestyrelsen,
- f. valg af revisor.

§ 7

Overordentlig generalforsamling, der indkaldes ved bekendtgørelse og meddelelse på samme måde som en ordentlig generalforsamling, kan finde sted efter bestyrelsens eller en generalforsamlings beslutning eller efter skriftlig forlangende af mindst 50 medlemmer med angivelse af de emner, der ønskes behandlet. En generalforsamling, der således er begæret indkaldt, skal afholdes inden 2 mdr. efter, at formanden har modtaget begæringen.

§ 8

Generalforsamlingen, der er Samfundets øverste myndighed, ledes af en af denne valgt dirigent. Dirigenten afgør alle spørgsmål vedrørende generalforsamlingens lovlighed, sagernes behandlingsmåde og stemmeafgivningen, for så vidt han ikke måtte finde anledning til at henvise spørgsmålet til afgørelse af generalforsamlingen selv. I Samfundets protokol indføres en beretning om det på generalforsamlingen passerede. Beretningens rigtighed bekræftes af dirigenten.

Bestyrelsen

§ 9

Samfundet ledes af en bestyrelse på indtil 11 medlemmer, hvoraf 2 så vidt muligt skal være udgået fra skolen for højst 8 år siden, og 2 er repræsentanter for hver af Samfundets 2 afdelinger henholdsvis Jylland og Fyn. Om disse repræsentanter gør

afdelingerne hver for sig inden 1. marts indstilling til bestyrelsen, der forelægger indstillingerne for generalforsamlingen til godkendelse.

Hvert andet år afgår 6 af bestyrelsens medlemmer, hvert andet år 5. Afgangsordenen bestemmes første gang ved lodtrækning. Genvalg kan finde sted.

Afgår medlemmer af bestyrelsen i løbet af valgperioden, kan bestyrelsen supplere sig selv, indtil der senest på næste ordentlige generalforsamling vælges stedfortrædere for den resterende del af vedkommende valgperiode.

§ 10

Bestyrelsen vælger af sin midte en *formand* og en næstformand, der i formandens forfald træder i dennes sted, og fordeler i øvrigt forretningerne imellem sig.

For at der skal kunne træffes en gyldig beslutning, må mindst 5 medlemmer af bestyrelsen være til stede. Ved stemmelighed er formandens stemme afgørende.

§ 11

Samfundet forpligtes økonomisk ved underskrift af formanden i forbindelse med et af bestyrelsens øvrige medlemmer.

Bestyrelsen kan nedsætte udvalg, i hvilke også medlemmer uden for bestyrelsen kan have sæde.

§ 12

Bestyrelsen er ulønnet, men er berettiget til at antage lønnet medhjælp.

Regnskab og revision

§ 13

Samfundets regnskabsår er kalenderåret.

§ 14

På hvert års ordentlige generalforsamling vælges en statsautoriseret revisor til at revidere Samfundets regnskaber og konstatere beholdningernes tilstedeværelse samt i årets løb at føre tilsyn med regnskabsførelsen.

§ 15

Regnskaberne skal inden 15. februar være afgivet til revisor, som senest 3 uger derefter tilstiller bestyrelsen regnskaberne med sine eventuelle bemærkninger.

Regnskaberne offentliggøres i medlemsbladets martsnummer.

Vedtægtsændringer

§ 16

Beslutninger om forandring i Samfundets vedtægter kan ikke vedtages endeligt på en enkelt generalforsamling, men skal efter at være behandlet og vedtaget med almindelig stemmeflerhed på en sådan forelægges for en ny generalforsamling, der vil være at indkalde senest i den påfølgende måned; på denne kan medlemmer stemme om vedtægtsændringer ved skriftlig fuldmagt til et andet medlem. På denne sidste generalforsamling kræves to trediedele af de afgivne stemmer til forslaget vedtagelse.

Samfundets opløsning

§ 17

Forslag til opløsning af Samfundet kan kun vedtages, når 1/4 af Samfundets medlemmer personligt deltager i afstemningen og mindst 2/3 af disse stemmer for forslaget. Skulle ikke det foreskrevne antal medlemmer have deltaget i afstemningen, men har dog 2/3 af de afgivne stemmer været for forslaget, indkaldes der snarest muligt med 14 dages varsel til en ny generalforsamling, på hvilken gyldig beslutning skal kunne vedtages med 2/3 af de afgivne stemmer uden hensyn til antallet af de stemmeafgivende medlemmer. På denne generalforsamling kan medlemmer stemme ved skriftlig fuldmagt til et andet medlem.

De i denne paragraf omhandlede forslag skal tillige indeholde forslag om udvikling af Samfundets økonomiske forhold og anvendelse af dets formue.

Jydsk og Fynsk afdeling af Soransk Samfund

I årene 1938 og 39 oprettedes der afdelinger af Soransk Samfund i Århus og Odense. Disse afdelinger er underkastet Samfundets vedtægter, og dettes generalforsamling er øverste myndighed for afdelingerne.

I afdelingerne kan optages medlemmer af Soransk Samfund, som bor i henholdsvis Århus og omegn og på Fyn, og nye medlemmer kan optages, når de opfylder betingelserne i Samfundets vedtægter § 2. Nye medlemmer i afdelingerne bliver automatisk tillige medlemmer af Soransk Samfund med de deraf følgende rettigheder og forpligtelser.

Afdelingernes formål er at bevare og udvikle sammenholdet mellem medlemmerne ved at afholde sammenkomster i Århus og Odense, og at bistå bestyrelsen for Soransk Samfund i dens arbejde.

Hver af afdelingerne styres af en ledelse på tre medlemmer, som vælges af afdelingerne, og som er ansvarlige over for Soransk Samfunds bestyrelse. Et medlem af hver ledelse bliver medlem af Soransk Samfunds bestyrelse i henhold til Samfundets vedtægter § 9.

En afdeling kan ophæves, såfremt dens medlemmer bliver enige herom, og skal ophæves, såfremt dens medlemstal går ned til 20. I tilfælde af ophævelse fortsætter medlemmerne som almindelige medlemmer af Soransk Samfund, og afdelingens likvide midler tilfalder Samfundet.

SORANSK SAMFUNDS UNDERSTØTTELSESFOND.RESULTATOPGØRELSE 1993

INDTÆGTER:

Obligationsrenter.....			16.482
Bankrenter.....			<u>4.715</u>
			21.197

UDGIFTER:

Forvaltningsgebyrer		1.099	
Indkomstskat 1992.....		<u>418</u>	<u>- 1.517</u>
			19.680

LEGATER:

Legatportioner 7			10.500
Udlån.....	5.000		
Tilbagebetalinger.....	<u>-1.300</u>	<u>3.700</u>	<u>-14.200</u>

PERIODERESULTAT:

Overførsel til kapitalkonto.....			5.480
			=====

STATUS PR 31/12-1993.

DISPONIBLE MIDLER:

Bankkonto Unibank	43 470.442...		130.646

BUNDNE MIDLER:

Bankkonto Unibank	43 520.822...		643
Depot Unibank	43 2206830...		
Obligationer.....		163.800	168.166
Udlånskonti.....			42.300

KAPITALKONTO 31/12-1993.....

	<u>341.755</u>
	<u>341.755</u>
	=====

STØTTEFONDEN FOR GAMLE SCRANERES EFTERLADTERESULTATOPGØRELSE 1993

INDTÆGTER:

Obligationsrenter.....			1.495
Bankrenter			251
Lotterigevinst			<u>200</u>
			1.946

UDGIFTER:

Forvaltning.....		40	
Fornyelse lotteri		<u>340</u>	<u>- 380</u>
			1.566

LEGATER:

Legatportioner 2			<u>2.500</u>

PERIODERESULTAT:

Forbrug af disponible midler.....			- 934
			=====

STATUS PR 31/12- 1993

DISPONIBLE MIDLER:

Bankkonto Unibank	43 470.485...		1.615

BUNDNE MIDLER:

Bankkonto Unibank	43 520.865...		8.518

Depot Unibank	32 2207210...		

Obligationer.....		22.150	20.255

KAPITALKONTO

30.388

30.388

=====

DIGTEREN CAND. JUR. AAGE KRARUP LINDS LEGAT.RESULTATOPGØRELSE 1993

INDTÆGTER:

Obligationsrenter.....			30.790

Bankrenter.....			1.930

Aktieudbytter.....			2.940

Honorar og licensindtægter.....			3.265

38.924

UDGIFTER:

Forvaltningsgebyrer		1.600	

Udbytteskat	882		

Indkomstskat 1992.....	2.614	3.496	- 5.096

33.828

LEGATER:

Legatportioner 5			- 60.000

PERIODERESULTAT:

Forbrug af disponible midler.....			- 26.172

=====

STATUS PR: 31/12 - 1993.

DISPONIBLE MIDLER:

Bankkonto Unibank	43 470.531...		33.872

BUNDNE MIDLER:

Bankkonto Unibank	43 520.938...		215

Depot Unibank	43 2207800...		

Obligationer	337.300	345.266	

Aktier.....	42	4.200	144.900

KAPITALKONTO 31/12-1993.....

524.253

524.253

=====

FRANTZ CHRISTOFFER BRUNNS LEGAT.RESULTATOPGØRELSE 1993

INDTÆGTER:

Obligationsrenter.....	7.937
Bankrenter	<u>381</u>
	8.318

UDGIFTER:

Forvaltningsgebyrer	- <u>465</u>
	7.853

LEGATER:

Legatportioner 1	- <u>10.000</u>

PERIODERESULTAT:

Forbrug af disponible midler.....	-2.147
	=====

STATUS PR 31/12- 1993

DISPONIBLE MIDLER:

Bankkonto Unibank 43 420.469...	1.762

BUNDNE MIDLER:

Bankkonto Unibank 43 520.849...	5.802
Depot Unibank 43 2207050...	
Obligationer.....	77.000 80.067

KAPITALKONTO

	<u>87.631</u>
	87.631
	=====
	=====

HANDELSSKOLEEJER VALD. PETERSEN, INGEBJØRG & POUL SUHR HENRIKSEN,
GUSTAV HOFF HANSENS LEGAT.RESULTATOPGØRELSE 1993

INDTÆGTER:

Obligationsrenter.....	4.027
Bankrenter.....	<u>237</u>
	4.264

UDGIFTER:

Forvaltningsgebyrer	- <u>335</u>
	3.929

LEGATER:

Legatportioner 3	- <u>4.500</u>

PERIODERESULTAT:

Forbrug af disponible midler.....	571
	=====

STATUS PR 31/12- 1993

DISPONIBLE MIDLER:

Bankkonto Unibank 43 470.477... 4.783

BUNDNE MIDLER

Bankkonto Unibank 43 520.837... 9.144

Depot Unibank 43 2207130... 35.400 36.815

Obligationer..... 35.400 36.815

KAPITALKONTO.....

50.472
50.742
=====

50.472
50.742
=====

EDUARD_NIELSEN_KINDTS_LEGAT

RESULTATOPGØRELSE 1993

INDTÆGTER:

Obligationsrenter..... 600

Bankrenter 148

748

UDGIFTER:

Forvaltningsgebyrer - 33

715

LEGATER:

Ingen uddeling

PERIODERESULTAT:

Overført til disponible midler..... 715

STATUS PR 31/12- 1993

DISPONIBLE MIDLER:

Bankkonto Unibank 43 478.400... 2.971

BUNDNE MIDLER:

Bankkonto Unibank 43 536.214... 2.045

Depot Unibank 43 2235500... 5.000 5.140

Obligationer 5.000 5.140

KAPITALKONTO

10.156
10.156
=====

10.156
10.156
=====

Sorø, den 8. Februar 1994

KAREN JENSEN

Foranstående regnskab har jeg revideret

Dragør, den 8. Februar 1994

ERIK LÜDERS-THOMSEN

Og denne dag, da jeg for første gang skulle tage mig af en falden kriger, åndemageren, *angagoken*, syntes jeg faktisk, at varden stod lidt skævt.

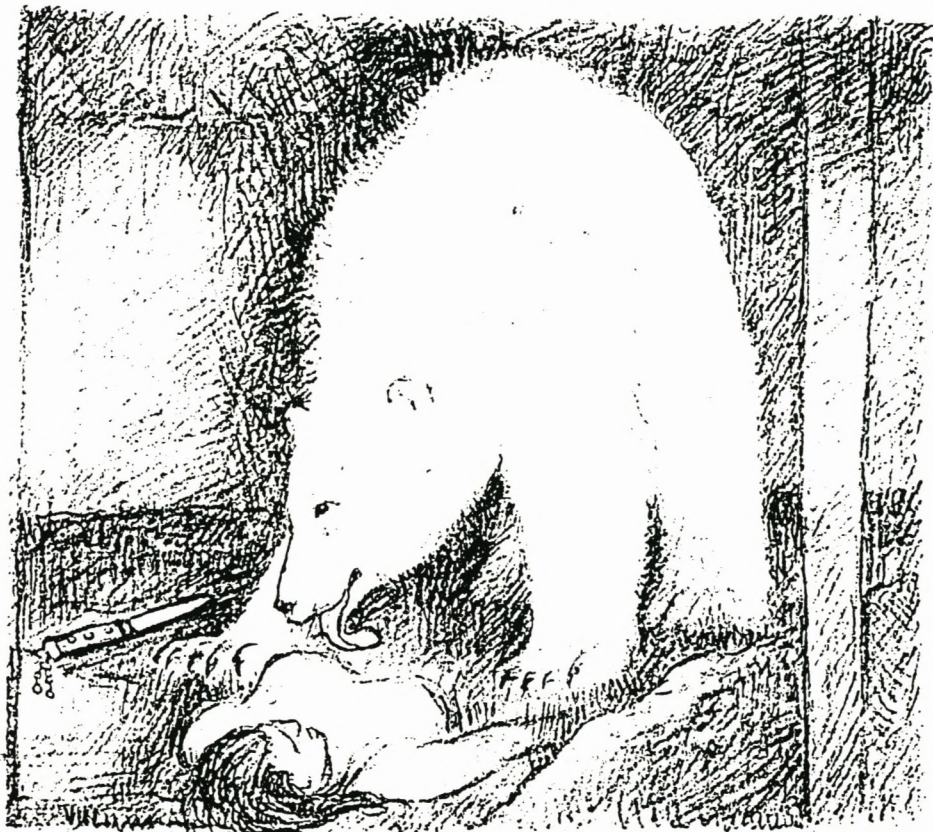
Han sad der, lidt oppe i fjeldet. Men nej, han havde ingen brug for hvid mands lægekunst. Han afviste mig - og hvad gør man så? Jeg gik til fjelds med en ketcher og fangede *akparsuitter* - søkonger - en, to eller tre ad gangen, når de kom sejlene ind mod deres bopladser inde i jordlagene, bygget på samme måde som søpapegojerne gør det.

Det blev en sækfuld, inden vi med uforrettet sag vendte hunde og næser hjemad; endnu en dagstur i tusind meters højde med udsigt til små sukkerknaldlignende isbjerge derude til havs. Så små er de nu

ikke. En gang måtte jeg passere en af disse store kolosser, som bræen sender til søs, og jeg tog tid: Det tog 20 minutter at komme forbi og i sikkerhed.

Hvorfor havde *Qangark* været så fuldstændigt uinteressert i at få hjælp? Mine kammerater var faret ud på isen, den havis som endnu ikke var gået, og der havde de set *Qangarks* hvide bjørn. De havde forsøgt at skyde den. Men de kom slukørede tilbage. Herregud, *Qangarks* hvide bjørn, hans skytsånd, havde altså vist sig ude på isen. Han behøvede naturligvis hverken læge eller sygehus!

For at blive en rigtig åndemager kræves det, som de kendte *Usa-qak* udtrykte det, den store visdom som man kun finder fjernt fra menneskene, og gennem lignelser.

Åndemaneren i skikkelse af en isbjørn kurerer et betændt sår. Tegning af Jens Rosing.

Jeg så ikke *Qangark* igen før næste vinter. Han boede da stadig i syddistriktet, men nærmere *Thule*, i *Sukat* - husstolpen - og havde brækket et ben.

Jeg kørte selv, med hjemmelavede gipsbind og diverse instrumenter. Han bød mig velkommen - *sainak, sainak, sunæ-hih!* - glæde, hvilken glæde at mødes! Det er Thuleslang.

Han fortalte mig straks, hvor jeg kunne finde en frossen sæl til hundene. Selv havde jeg jo altid min riffel, min økse og min sav med mig, den sidste for at kunne bygge et snehus, hvis der ellers var passende, hårdføgen sne at bygge af.

Velkommen i hus måtte jeg så i gang. Hvordan i hele den hule o.s.v. var det gået til, at han ...?

Jo, han havde stået og »klaret skagler«, men hundene var blevet *tupilakket* - tосsedede - og havde væltet ham omkuld. Det nøgne ben kom frem på briksen. Et regulært ankelbrud, my dear Watson. Og så var det frem med lægekassen, en gang Hoffmannsdråber - den indeholder jo lidt sprit og var dengang de gamle koners yndlingsmedicin.

Naduk, hans viv, den glade enke, havde fået smeltet tilstrækkelig med is, så vi kunne dyppe gipsbindene. Men først et træk i foden, og så det lykkelige klik - og anklen sad, hvor den skulle. Der var højtidsstemning og en følelse af befrielse i hytten, et ægte es-kimohus bygget »lege artibus« - men *Qangark* beklagede det. Han havde ikke haft kræfter til at lave det originale tag, skiffersten for skiffersten. Men gryden kom da frem, og det var madtid for *inuitterne* - menneskene.

Jeg fiskede nogle ordentlige bidder op med min uundværlige lommekniv. Og medens jeg åd, kiggede *Qangark* længe på mig. Han ville sige noget.

Nagga, naggaluni - nu var det min tur. Nu er det mig, der er *angagok*, *Qangark*. Når du ser solen som en gylden halvmåne derude i det fjerne, så er dit ben *nudaq sordlo* - som nyt - og så kommer jeg op igen for at tage gipsen af.

Jeg nåede det ikke. Da jeg efter en må-

neds tid kom på min normale tur sydpå forbi hans hus, havde han selv brækket al gipsen af. Der var kommet for mange lus for at søge ly i det lune gemmested. Om hans spådom, da han så mig dryppe fedtdråber på gulvet, ville gå i opfyldelse, vidste jeg ikke. Han havde ikke bebrejdet mig for dårlig bordskik. Han havde mumlet: Du får mange kvinder, *nakorsak*, masser!

Om sommeren mødtes vi igen, da han skulle have nogen stærk medicin for sit udslidte hjerte. Kun kort tid efter lød det: Thules sidste åndemager er død.

Da jeg året efter ville give hende, kvinden i hans liv, et fotografi af vor fælles ven, vendte hun mig ryggen uden et ord.

Man taler ikke om de døde blandt *inuitterne*, ikke engang med billeder.

Axel Beck.

Kommandør af Dannebrogordenen

Det har behaget Hds. Kongelige Højhed Dronning Margrethe d. II at udnævne generaldirektør *Hans-Jørgen Jensen* til Kommandør af Dannebrogordenen.

Hans Engell (S 65)

har lovet at fungere som cicerone ved en omvisning på Christiansborg for Soransk Samfund.

Tid: Onsdag den 27. april kl. 17,30 i folketingsgården. Herefter spisning i Snapstinget. Rundvisning. Møde med Hans Engell i partiværelset kl. 19,30.

Begrænset deltagerantal.

Tilmeldelse til formanden, advokat Niels Ulrik Kopp, Ny Kongensgade 20, 1557 København V. Telefon 33 12 66 48.

Nekrolog:

Brian Johnston, C.B.E., M.C.

Den del af Danmarks cricketpublikum, der har fulgt sporten på højere niveau de sidste 30 år på B.B.C.s radio eller fjernsyn, vil sikkert genkende ovennævnte navn, hvis ejer havde en stemme med en klangfarve, der lignede *Poul Reumerts*, men hans force var humor med ordspil, især når England havde en uheldig dag.

Een dansk klub, der har grund til at huse ham, er Dansk XL C.C., fordi han i de senere år var præsident for den tilsvarende engelske veteranklub, The Forty Club. Under den årlige trekantturnering, der fandt sted i York i 1992, overværede han, på den eneste dag han kunne være med, Dansk XL's fine sejr på kampens sidste bold over The Forty Club. Så imponeret var han, at han den næste morgen ved Headingley, Leeds, hvor England mødte Pakistan, begyndte med at lykønske det danske hold på B.B.C., inden han fortsatte om testkampen. Man kunne have grund til at respektere en engelsk herre, hvis prioritering var af den art.

I sine senere år skrev han flere bøger om sine oplevelser igennem et langt liv som cricketkommentator, og det kan siges uden at risikere at lyde sentimental, at da han efter et hjerteanfald gik bort til nytår

i en alder af 81, mistede cricket en af spillets mest kendte og afholdte mænd i sportens verden.

Peter S. Hargreaves.

For 50 år siden:

I Sorø Akademi 1. Skovdistrikt er der i disse dage mellem Vindelbro og Stensbøghus fældet en 36 m høj bøg, som sammen med 3 andre bøgestammer skal tjene som køl for det nye grønlandsskib »Gertrud Rask«. Til skibets bygning medgår i øvrigt 2000 kubikmeter egetræ, hvoraf Sorø Akademi skove leverer 50 kubikmeter.

I et interview i »B.T.« udtaler den nyudnævnte rektor *P. H. Bohn* på et spørgsmål om kostskoleromaners troværdighed:

»Gennemgående er det kun falsk romantik. Dog må jeg have lov at fremhæve en enkelt bog, nemlig den jeg læste, da jeg var femten år og som gav mig den første interesse for kostskoler - *Adolf Stenders* »Frisk Mod«. Det er en god bog, en glimrende bog, lige noget for en rask dreng!«

Adolf Schoubye-Stender udgik med 4' klasses hovedeksamen i 1893.

Kai Steffen Rasmussen (S 36) har bestået skoleembedseksamen med første karakter i fagene historie, græsk kultur og kristendomskundskab ...

FORÅRSTUR TIL SORØ

Søndag den 29. maj er der mulighed for en hyggelig udflugt til Sorø. Vi har lagt følgende plan:

Mødetid og -sted: Ved Klosterporten kl. 10.00.

Rundtur på Akademigrunden og/eller i kirken (lidt afhængig af vejret) med *Svend Ranvig* som guide.

Frokost på Postgården kl. 12.00-13.00.

Batøk-turnering på den gamle fodboldbane på Flommen. Der er sørget for kæppe og instruktører!

I tilfælde af sne- eller regnstorm finder vi på noget andet at få eftermiddagen til at gå med.

Kaffe og blødt brød i Skolens spisesal kl. 15.00.

Pris for arrangementet: 100 kr. pr. person (incl. frokost, excl. drikkevarer), at betale ved tilmeldingen.

Tilmelding til kassereren, dir. Torben Juul Andersen, Kochsvej 16, 1816 Frederiksberg, **senest den 15. april 1994.**

Mindeord over Aksel Heltoft

AH fødtes den 10. juni 1922. Var på Sorø fra 1934 til 1941, hvor han som student drog til Københavns universitet for at påbegynde en cand. mag. uddannelse i dansk og kristendomskundskab. Allerede her begyndte modstanden mod besættelsesmagten og modstanden mod det vægelsind og den mangel på handlekraft, som han mødte hos mange af dem, der underviste på universitetet.

Sammen med *Bente Hammerich*, som *Aksel Heltoft* senere blev gift med, opstod den tanke, at man ville udgive et illegalt tidsskrift, der kunne fortælle befolkningen, hvad kunstnerne havde på hjerte, nu hvor tyskernes pressechef *Gustav Meissner* og efterretningsmanden *Hans Wäsche* forfulgte enhver tyskfyndlig ytring. De tog sig grundigt til værks og opsøgte simpelthen de digtere, som de vidste brændte for Danmarks sag. Det blev en titel af *Kaj Munk*, som gav titlen til antologien, som i dag vurderes som besættelsestidens mest betydende, nemlig: »Der brænder en ild«. Allerede i november 1943 var de to unge dog begyndt at udgive »Folk og Frihed«, hvis vigtigste nummer blev udgivelse af *Kaj Munks* sidste prædiken, som foregik i Domkirken i København den 5. december 1943.

Kaj Munk var blevet forbudt at prædike i november måned i Helligåndskirken, men nu havde præsten *Halfdan Høgsbro* medudgiver af »Folk og Frihed« - sammen med kollegaen *Anker Bliddal* opfordret *Kaj Munk* til at holde gudstjeneste i domkirken i stedet. Og få hans prædiken efter gudstjenesten. Det blev *Aksel Heltoft* og *Bente Hammerich*, som fik denne vigtige prædiken og fik den offentliggjort i titusindvis - men forsinket, fordi deres trykkeudstyr var brudt sammen og ikke var klar igen før i begyndelsen af januar. Bladet med den sidste prædiken var parat netop den 4. januar, hvor *Kaj Munk* blev myrdet, og den fik derfor en enorm betydning, fordi det var det første, der forelå på tryk efter mordet.

Det var dog nok som initiativtagere til

Antologien, *Heltoft* og *Hammerich* huskes bedst. Selv i dag, hvor Europa hærges af borgerkrig i sin bløde bug, forekommer især *Martin A. Hansens* indlæg »Dialog om Drab og Ansvar« som ganske ny og helt tidløs. I dialogen lader MAH *Sokrates* diskutere med *Simias*, og emnet er naturligvis, om man må tage liv for liv - et emne, som på dette tidspunkt af besættelse blev sørgelig aktuelt for modstandsfolkene i forbindelse med stikkerlikvidationerne.

De øvrige indlæg i antologien er alle læseværdige og udgør hovedstammen i den del af den danske litteratur, som i dag noget overlegent beskrives som »Beredskabslitteraturen«.

Aksel og *Bente* undgik ikke arrestation af Gestapo - stukket af en landsforræder. *Bentes* far - kommandørkaptajn *Hammerich* - arresteredes ligeledes og omkom under Shell-husets bombardement 21. marts 1945. *Bente* kom til Frøslev. *Aksel* udsattes for voldsom tortur og sendtes til KZ-lejr i marts -45, da han blev stærk nok til at kunne tåle en overførsel. Begge overlevede krigen - mærkede for livet. *Aksel* skrev sin første bog på baggrund af sit KZ-ophold. Tre små fortællinger, der bærer titlen »Polakken«, hvor KZ-helvedet beskrives.

I 1950 blev *Aksel* færdig som cand. mag. og blev gift med *Bente*. Der fulgte nu to år i Frankrig med videregående studier, og i 1952 ansattes *Aksel* som lektor i Stockholm. Herfra kaldtes han i 1956 til bestyrer - senere Efor for Dansk-Norsk Samfunds ejendom Schaffergården, hvor jeg første gang hilste på ham in persona. Der blev ikke megen tid til forfatterskab, men det blev dog til yderligere to bøger, nemlig i 1958 romanen »Chefen«, og i 1961 en samling på syv små prosastykker med titlen »Sagen Adam Smith«.

Aksel Heltoft og *Bente Hammerich* kan vel kaldes den mørtel, som holdt vor historie og identitet sammen i den tid, hvor Danmarks hus var ved at ramle sammen. Der brændte en ild - nu er den slukket -

Red.

Runde fødselsdage i april 1994

1. Skuespiller, instruktør Joen Steensen Bille (F. 44, '56), Lille Strandstræde 20, 1254 København K.
1. Husholdningslærer Anne Elisabeth Fenger Guld Nielsen (f. 24, S 42), Høveltevej 39, 3460 Birkerød.
2. Inge Bangsgaard Hansen (f. 44, S 62). Ukendt adresse.
2. Læge Hans Trojel (f. 34, S 52), Tuel-søvej 40, 4180 Sorø.
3. Tandlæge Arne Ingerslev (f. 34, S 53), Fjordvej 80, 6000 Kolding.
3. Bibliotekar Jens Frederik Maarbjerg (f. 24, S 43), Højmarksvej 25, 2860 Søborg.
6. Christian Juel Bay (f. 44, '60), Det gule Hus, Hammersholt Buvej 2, 3400 Hillerød.
6. Major Egil Beckman (f. 19, S 37), Løtoften 53, 3070 Snekkersten.
8. Landskabsarkitekt Lone Schönheuder van Deurs (f. 44, S 63), Kildehusvej 8, Vinstrup, 4250 Fuglebjerg.
9. Teknisk overassistent Arne Techt (f. 19, '34), Syriensvej 41, 2300 København S.
11. Sekretariatchef Jon Graves Truelsen (f. 44, R 62), Thorsvej 11, 4180 Sorø.
13. Forlagsboghandler Jarl Borgen (f. 19, S 37), Gammel Kongevej 124, 1850 Frederiksberg C.
13. Ingeniørdocent, civilingeniør Morten Ludvigsen (f. 14, S 32), Sortedams Dossering 23, 2200 København N.
13. Bogholder Erik Teglbjærg (f. 19, '34), SKA: »Agerhus«, Skjernvej, 7260 Sønder-Omme.
14. Civilingeniør Niels Erik Tanholdt (f. 34, S 53), Fuglebakkevej 31, 2000 Frederiksberg.
15. Gunnar Bladt (f. 44, S 63). Ukendt adresse.
15. Cand. phil. Astrid Henriksen (f. 99, S 17), Frimestervej 26, 2400 København NV.
15. Læge Astrid Schelde (f. 44, S 62), Sønderskovvej 2, 4180 Sorø.
16. Fængselsinspektør Erik Andersen (f. 19, S 38), Assensvej 41, 5750 Ringe.
16. Major John Lindholm (f. 24, R 41), Provst Bentzons Vej 9, 2860 Søborg.
20. Gårdejer Peder Henning Christensen (f. 24, '42), Jørslevvej 1, Jørslev, 4653 Karise.
26. Tandlæge Halfdan Nielsen (f. 09, S 28), Lyngvej 6, 8240 Risskov.
27. Carsten Hallas (f. 44, R 61). Ukendt adresse.
27. Trafikkontrollør Jørgen Qvistgaard (f. 19, '35). SKA: 6270 Tønder.
29. John Werner Elø (f. 44, M 61). Ukendt adresse.
30. Radiotelegrafisk Jan Koch (f. 34, S 53), Ordrupvej 100A, 2920 Charlottenlund.
30. Professor, dr. med. Paul Plesner (f. 24, S 42), Provstegade 8C, 5000 Odense C.

Oplysninger og rettelser meddeles til civilingeniør Poul Andersen, Jægerhusene 41, 2620 Albertslund, tlf. 42 64 50 70.

SKA: Seneste, kendte adresse.

Soranerfrokoster

Den første torsdag i hver måned kl. 12 præcis mødes en lille, udsøgt kreds og snakker minder og diskuterer aktuelle emner i *Restaurant Prag på hjørnet af Prags Boulevard og Amagerbrogade. Det gælder også i sommerferien*. Alle er velkomne, og der er prisreduktion for de yngste årgange. Det er altså den første torsdag i måneden.

H. J. Jensen (S 49) blev ny museums-formand

Placeringen afgøres formentlig i marts

Ganske som ventet blev det Danmarks Radios afgående generaldirektør *Hans Jørgen Jensen*, der blev valgt som formand for Vestsjællands Kunstmuseum, da bestyrelsen holdt sit konstituerende møde fredag den 4. februar, og han startede sin formandsperiode med den fornuftige konstatering, at det altid er bedst lige at stikke fingeren i jorden.

International klasse

- Vestsjællands Kunstmuseum skal flytte ind i en ny, stor, attraktiv og fascinerende bygning. Det skal være et sted på Vestsjælland, hvor man kan tage hen og få en stor oplevelse, fortsætter *Hans Jørgen Jensen*.

- Vi skal have fundet en placering og en finansiering samt have nogle ting på plads med såvel kommunens som amtets politikere. Det er en spændende opgave, der er helt anderledes end at være generaldirektør.

Sagen må ikke trække i langdrag, men der er på den anden side set også grænser for, hvor meget det haster.

- Det er vigtigt, at vi finder den mest fornuftige løsning, og at vi finder det rigtige tempo, så vi ikke snubler over nogle snore undervejs, konstaterer den nye formand.

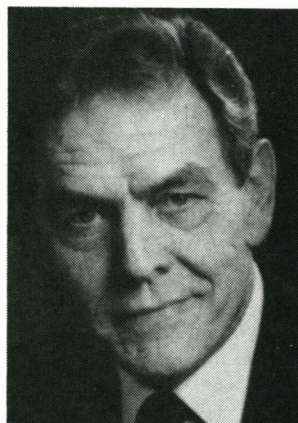
- Målet er at skabe et museum i international klasse og med de ting, der findes udstillet på museet samt opmagasineret, er der forudsætninger for at nå det niveau.

Gether vigtig

Den daglige drift har formanden ikke tænkt sig at blande sig i.

- Nu har jeg selv i mange år arbejdet for en bestyrelse, og så er det jo meget sjovt nu selv at sidde som formand for en, griner *Hans Jørgen Jensen*.

- I Danmarks Radio har jeg altid selv

haft en skarp adskillelse, hvor bestyrelsen har udstukket nogle retningslinier, og hvor jeg har stået for den daglige drift. Det samme princip kommer til at gælde på Vestsjællands Kunstmuseum.

- Det er *Christian Gether*, der står for kunst-politikken og museets drift. Bliver bestyrelsen så over en længere periode utilfreds med det, kan den så vælge at afslutte samarbejdet, men det er der nu ikke noget, der tyder på, siger *Hans Jørgen Jensen videre*.

- Jeg har fulgt *Gethers* karriere og bemærket den opmærksomhed, han har skabt om det her museum både i ind- og udland. Faktisk var det også en af årsagerne til, at jeg sagde ja til formandshvervet.

NB! Hans Jørgen Jensen er frokosttaler den 1. september!

Soranske dødsfald

DAN MØLLER FREDERIKSEN (R 30)

7. juni 1912 – 2. december 1993

DANIEL SCHRADER (R 29)

23. december 1912 – 10. november 1993

ARNE WESSMAN (S 41)

24. juli 1922 – 19. januar 1994

STEFFEN LUND (S 50)

19. april 1931 – 5. november 1993

ANDERS TH. LERVAD (S 48)

18. september 1929 – 18. januar 1994

ARNE ARNTSEN (S 22)

18. oktober 1904 – 5. januar 1994

Arne Wessman er død

Arne Wessman er død, 71 år, efter længere tids sygdom. Han var ansat ved Vordingborg Gymnasium 1953-1990.

Arne Wessmans trofasthed og loyalitet var livslang, knyttede sig til Sorø Akademi, hvorfra han blev student i 1941, til Københavns Universitet, hvor han blev cand. mag. i 1950 (historie, tysk), til Vordingborg Gymnasium, i det hele til den danske kultur, som han mente ville blive styrket netop i de kommende år.

Ved hans afgang fremhævede en kollega hans beskedenhed og omgangstone. Først hen i samtalen kom det frem, hvor velorienteret han var i både verdenshistoriens og danmarkshistoriens nye forskningsresultater; han udnyttede sin fritid vel.

I lærerkollegiet som i råd og udvalg kom hans holdninger til besindig formulering. Han bidrog til mildning af modsætninger og snilde udveje i kontroverser. Om fornødent kunne han, f.eks. som lærerrådsformand, tale utvetydigt, præcist afvise, hvad han benævnte »uting«. Hans oplevelse af skiftende ungdomsgenerationer var positiv, optimistisk. Vel tog han afstand fra enkelte overdrivelser i ungdomsoprørets år, men mere opmærksom

var han på ikke at praktisere repressiv tolerance.

Arne Wessman udøvede den kunst at holde middelvejen uden at give sine holdninger til pris. Æret være hans minde!

Hans Bang, rektor em.

MEMLEMSKONTINGENTET

er af generalforsamlingen fastsat til kr. 125,- i 1993. For medlemmer fra og med årgang 1985 samt for medlemmer, der er fyldt 67 år, dog kun kr. 75,-.

Soransk Samfunds kasserer:

Torben Juul Andersen
Kochsvej 16
1812 Frederiksberg C
Telefon 31 24 85 24
Postgiro 4 00 17 10

Kontingent m.v.:

SOR-data
Soransk Samfund
Kochsvej 16
1812 Frederiksberg C
Giro 3 27 13 07

OBS – Årgang 93 er kontingentfri.

OBS – BETALING

Til de medlemmer, der er bosat i Danmark, på Færøerne, i Norge, Finland, Sverige og på Island, fremsendes fortrykte girokort. Udlandssoranere bedes **indbetale kontingent i check, trukket på en dansk bank**, da Samfundet ellers må betale **30,00 kr.** for at veksle en udenlandsk check. Denne indbetaling må gerne komme kassereren i hænde u/ yderligere opfordring, hvorved Samfundet sparer tid og penge til oprævning.

Henvendelse vedrørende SORANSK SAMFUND stiles til:

Formanden, advokat Niels Ulrik Kopp
Ny Kongensgade 20
1557 København V
Telefon 33 12 66 48

SORANERBLADET Redaktion

Morten Nørgaard
Kongsdalvej 43
2720 Vanløse
Tlf. 31 79 13 37 (bedst 17-19)
Telefax +45 31 71 72 63

SORANERBLADET Administration

Torben Juul Andersen
Kochsvej 16
1812 Frederiksberg C
Tlf. privat 31 24 85 24

Sorø Bogtrykkeri ApS

Aleen 9, 4180 Sorø
Tlf. 53 63 05 75 – Fax 53 63 51 75

Adressændringer og re-
klamationer rettes i Skan-
dinavien til det lokale
postkontor.

02079 ■

1070 ■ 00

H H BACHE

PARSBERGVEJ 50
2830 VIRUM

Indhent tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

MERCEDES-BENZ

4100 Ringsted
Bragesvej 9
53 61 33 55

4300 Holbæk
Hovedvej 4
53 43 41 22

4400 Kalundborg
Slagelsevej 162
53 51 11 66

4500 Nykøbing Sj.
Autogården
53 41 11 22

VI KØBER

KOSTBARE BØGER OG BOGSAMLINGER
TILBUD GIVES
NORDENS ÆLDSTE ANTIKVARIAT

LYNGE & SØN A/S

SILKEGADE 11, 1113 KØBENHAVN K.
TLF. 33 15 53 35

Sorø Akademis
Skovdistrikt

Telf. 53 63 01 25

ADVOKAT

CENTRET

Havnepladsen 6
4300 Holbæk
Tel 53 43 44 45
Fax 53 43 0112
Giro 3 03 81 81

Steen Harsen advokat (H)
Michael Abel advokat (L)
Jens Klokhøj advokat (L)
Finn Jørgensen advokat (L)
Palle Andersen advokat (H)